

Sygn. akt **IV Ka 1694/12**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 stycznia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie w IV Wydziale Karnym Odwoławczym
w składzie:

Przewodniczący: SSO Władysława Motak

Sędziowie: SO Agnieszka Bobrowska

SO Krzysztof Zaremba (spr.)

Protokolant: Kamila Michalak

przy udziale Prokuratora Prok. Okr. Anny Paździórko

po rozpoznaniu w dniu 25 stycznia 2013 r.

sprawy **K. S.**

o wydanie wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim

z dnia 24 września 2012 r. sygn. II K 156/12

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok, uznając wniesioną apelację
za oczywiście bezzasadną,

II. zwalnia skazanego od ponoszenia wydatków za postępowanie odwoławcze należnych Skarbowi Państwa.

Sygn. akt IV Ka 1694/12

UZASADNIENIE

Wyrokiem Łącznym Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim – II Wydziału Karnego z dnia 24 września 2012r., sygn. akt II K 156/12, co do K. S. skazanego prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Gryfinie z dnia 16 marca 2001r., sygn. akt II K 210/00, z art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 275 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k., na karę 130 (stu trzydziestu) dniennych stawek grzywny po 10 (dziesięć) złotych każda;

2. Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 23 sierpnia 2004r., sygn. akt V K 732/04, za przestępstwo popełnione w okresie od 7 lutego 2002r. do 14 lipca 2002r., z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., na karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności, a na podstawie art. 33 § 2 i 3 k.k. na karę 30 (trzydziestu) dniennych stawek grzywny po 10 (dziesięć) złotych każda;

Na podstawie art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszono na okres 3 (trzech) lat, a następnie postanowieniem Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 17 listopada 2005r. zarządził jej wykonanie;

3.Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 18 kwietnia 2005r., sygn. akt VIK 228/05, za przestępstwo popełnione w dniu 29 października 2004r., z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności oraz za przestępstwa popełnione w dniach 10 października 2004r., 21 stycznia 2004r. i 29 października 2004r., przy przyjęciu, że stanowią one ciąg przestępstw z art. 270 § 1 k.k., na karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności, a na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. na łączną karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności;

4.Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 31 sierpnia 2007r., sygn. akt VI K 579/07, za przestępstwo popełnione w okresie od 15 maja 2002r. do 27 maja 2002r., z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., na karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 4 lat, a następnie postanowieniem z dnia 2 grudnia 2010r., zarządzono jej wykonanie;

5.Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 8 lutego 2008r., sygn. akt VI K 1004/07, za przestępstwa popełnione w dniach 31 maja 2005r. i 15 czerwca 2005r., przy przyjęciu że stanowią one ciąg przestępstw z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k., na karę 1 (jednego) roku i 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności, za przestępstwa popełnione w dniach 6 czerwca 2005r. i 8 czerwca 2005r. przy przyjęciu, że stanowią one ciąg przestępstw z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k., na karę 9 (dziewięciu) miesięcy pozbawienia wolności, za przestępstwa popełnione w okresie od 10 czerwca 2005r. do 15 czerwca 2005r. i 10 czerwca 2005r., przy przyjęciu, że stanowią one ciąg przestępstw z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k., na karę 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, a na podstawie art. 91 § 2 k.k. na jedną łączną karę 3 (trzech) lat i 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności;

6.Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 29 września 2008r., sygn. akt V K 601/08 (IV K 445/09), za przestępstwo popełnione w dniu 20 października 2004r., z art. 286 § 1 k.k., na karę 9 (dziewięciu) miesięcy pozbawienia wolności;

7.Sądu Rejonowego Szczecin- Centrum w Szczecinie, z dnia 8 października 2010r., sygn. akt IV K 183/09, za przestępstwa popełnione w okresie od 25 listopada 2006r. do 12 grudnia 2006r. i w okresie od 2 kwietnia 2007r. do 30 maja 2007r., przy przyjęciu, że stanowią one ciąg przestępstw, z art. 286 § 1 k.k., na karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, a na podstawie art. 33 § 2 k.k. na karę 60 (sześćdziesięciu) dziennych stawek grzywny po 10 (dziesięć) złotych każda, za czyn popełniony „w dacie bliżej nieustalonej”, nie później jednak niż 8.01.2007r. z art. 270 § 1 k.k. w zb. z art. 275 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., na karę 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności, za przestępstwo popełnione w dniu 9 stycznia 2007r., z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zb. z art. 275 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, za przestępstwa popełnione w dniu 25 kwietnia 2007r., „w dacie nieustalonej nie później jednak niż w dniu 7 maja 2007r.”, w dniu 6 czerwca 2007r. oraz w dniu 13 czerwca 2007r., przy przyjęciu, że stanowią one ciąg przestępstw z art. 270 § 1 k.k., na karę 5 (pięciu) miesięcy pozbawienia wolności, a na podstawie art. 91 § 2 k.k. na łączną karę 1 (jednego) roku i 7 (siedmiu) miesięcy pozbawienia wolności;

8.Sądu Rejonowego Katowice- Zachód w Katowicach z dnia 9 listopada 2010r., sygn. akt III K 493/10, za przestępstwo popełnione w dniu 3 stycznia 2007r., z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

9.Sądu Rejonowego Poznań- Stare Miasto w Poznaniu, z dnia 27 października 2010r., sygn. akt III K 778/10, za przestępstwo popełnione w okresie od 22 do 23 stycznia 2007r., z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności

10.Sądu Rejonowego Szczecin- Centrum w Szczecinie z dnia 29 sierpnia 2011r., sygn. akt IV K 12/11, za przestępstwa popełnione w dniach 23 marca 2007r. i 16 maja 2007r., przy przyjęciu, że stanowią one ciąg przestępstw, z art. 270 § 1 k.k., na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, za przestępstwa popełnione w dniach 27 marca 2007r., 28 marca 2007r., 5 kwietnia 2007r., 17 maja 2007r., 21 maja 2007r. i 30 maja 2007r., przy przyjęciu że stanowią one ciąg przestępstw z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. na karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu)

miesiący pozbawienia wolności, za przestępstwo popełnione w dniu 16 maja 2007r. z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

11. Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim, z dnia 6 września 2011r., sygn. akt II K 738/11, za przestępstwa popełnione w dniach 23 maja 2006r., 25 maja 2006r. i 7 lipca 2006r., przy przyjęciu, że stanowią one ciąg przestępstw z art. 272 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., na karę 1 (jednego) roku i 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności.

rozstrzygnięto o:

I. Połączeniu, na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. skazanemu kar pozbawienia wolności wymierzonych wyrokami opisanymi w pkt 2 i 4 (VK 732/04 i VIK579/07) i wymierzeniu mu łącznej kary 1 (jednego) roku i 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności;

II. Zaliczeniu na poczet orzeczonej kary łącznej, na podstawie art. 577 k.p.k., okresów od 22.02.2004r. do 23.02.2004r., od 09.01.2008r. do 08.09.2008r. oraz kary dotychczas odbytej;

III. Połączeniu, na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. skazanemu kar pozbawienia wolności wymierzonych wyrokami opisanymi w pkt 3 i 6 (VI K 228/05 i V K 601/08 [IV K 445/09]) i wymierzeniu mu jednej łącznej kary 1 (jednego) roku i 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności;

IV. Zaliczeniu na poczet orzeczonej kary łącznej, na podstawie art. 577 k.p.k., okresów od 29.10.2004r. do 18.04.2005r., od 15.06.2007r. do 25.10.2007r., od 25.09.2009r. do 26.11.2009r. oraz kary dotychczas odbytej;

V. Połączeniu, na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. skazanemu kar pozbawienia wolności wymierzonych wyrokami opisanymi w pkt 5,7,8,9,10, i 11 (VIK 1004/07, IVK 183/09, III K493/10, III K 778/10, IV K 12/11, i II K738/11) i wymierzeniu mu jednej łącznej kary 7 (siedmiu) lat pozbawienia wolności;

VI. Zaliczeniu na poczet orzeczonej kary łącznej, na podstawie art. 577 k.p.k. okresów od 29.11.2007r. do 09.01.2008r., od 26.03.2009r. do 25.09.2009r., od 26.11.2009r. do 25.02.2011r. oraz kary dotychczas odbytej;

VII. Pozostawieniu do odrębnego wykonania pozostałych rozstrzygnięć zawartych w łączonych wyrokach;

VIII. Odmowie objęcia wyrokiem łącznym, na podstawie art. 572 k.p.k., wyroku opisanego w punkcie I (II K 210/00) i umorzeniu postępowania w tej części;

IX. Zasadzeniu od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy z urzędu skazanego wynagrodzenia za obronę;

X. Zwolnieniu skazanego od ponoszenia kosztów postępowania.

Apelację od tak ukształtowanego wyroku wywiódł **obrońca skazanego K. S.**, wskazując przepisy art. 425 § 1 k.p.k. i art. 444 k.p.k., zaskarżając wyrok w całości na korzyść tego skazanego.

Na podstawie art. 427 § 1 k.p.k. i art. 438 pkt 1 2 k.p.k. orzeczeniu zarzucono:

1. Naruszenie prawa materialnego art. 53 k.k. poprzez nieuwzględnienie, iż dolegliwość wymierzonych skazanemu kar łącznych w rozmiarach 1 roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności, 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności oraz 7 lat pozbawienia wolności przekracza stopień winy skazanego, a nadto nie uwzględnia stopnia społecznej szkodliwości czynów oraz celów zapobiegawczych i wychowawczych, które ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeb w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.;

2. Błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia polegający na niezastosowaniu zasady pełnej absorpcji przy wymierzaniu poszczególnych kar łącznych, gdy tymczasem skazany zasługuje na łagodne potraktowanie z uwagi na pozytywną opinię z zakładu karnego.

Podnosząc te zarzuty, autor apelacji wniósł o zmianę wyroku, poprzez:

-zmianę punktu I wyroku i wymierzenie skazanemu kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

-zmianę punktu II wyroku i wymierzenie skazanemu kary 1 roku pozbawienia wolności;

-zmianę punktu V i wymierzenie skazanemu kary 2 lat pozbawienia wolności,

ewentualnie uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy sądowi pierwszoinstancyjnemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym. Analiza akt, rozstrzygnięć sądów wymienionych w części wstępnej skarżonego orzeczenia, pisemnych motywów niniejszego wyroku, daje podstawę do stwierdzenia trafności stanowiska sądu ad meriti. Argumentacja tego sądu przekonuje w kwestii tego, co do których z wyroków można orzec karę łączną (art. 569 § 1 k.p.k. i art. 85 k.k.- porównanie dat popełnionych czynów jak też wydanych wyroków dowodzi zasadności kwestionowanego apelacją orzeczenia w tej materii). Trafnie także ustalono, że kara grzywny, orzeczona wyrokiem II K 210/00, nie może być połączona z karami wymierzonymi pozostałymi wyrokami. Argumenty w tym zakresie sąd I instancji zaprezentował w pisemnym uzasadnieniu (vide k. 97-99 akt). Wywiedziona apelacja nie podważa zresztą prawidłowości ww. rozstrzygnięć, a skierowana jest do wysokości poszczególnych kar łącznych pozbawienia wolności. Skarżący domaga się bowiem zastosowania, przy łączeniu kar, zasady pełnej absorpcji, podnosząc, jego zdaniem, naruszenie przez sąd merytoryczny art. 53 k.k. jak też szczególnie nacisk kładąc na pozytywną opinię o skazanym z zakładu karnego. Żądanie takie nie może być uwzględnione z niżej wskazanych powodów.

Sąd ad meriti dostrzegł i poczytał na korzyść skazanego pozytywną opinię o K. S. z zakładu karnego (vide k. 99 in centro akt). Ta okoliczność nie prowadzi jednak do automatycznego orzeczenia kar łącznych przy zastosowaniu zasady pełnego pochłaniania się kar podlegających łączeniu (absorpcji). Jak to już wielokrotnie podkreślano w orzecznictwie sądowym i doktrynie prawa, przyjęty system wymierzania kar łącznych pozwala na indywidualizację tych kar. Instytucja kary łącznej nie ma być przy tym instrumentem łagodzenia kar za pozostające w zbiegu realnym przestępstwa. Przy rozstrzyganiu o karze łącznej należy oceniać okoliczności konkretnego przypadku, w tym w szczególności więzi o charakterze przedmiotowym i podmiotowym, relacje zachodzące pomiędzy prawomocnie osądzonymi czynami. Przyjętym i uprawnionym jest także pogląd, że zasada pełnej absorpcji winna być stosowana wyjątkowo, a popełnienie wielu przestępstw jest istotnym czynnikiem przemawiającym za odstąpieniem od jej stosowania. Sądy rozstrzygające w kwestii kary łącznej mogą w konsekwencji, kierując się tymi przesłankami, wymierzyć kary z zastosowaniem absorpcji, asperacji bądź kumulacji. Nie sposób stwierdzić, że zastosowanie przez sąd I instancji w niniejszej sprawie, co do każdej z orzekanych kar łącznych zasady asperacji było zabiegiem nieuprawnionym.

Granice najniższej i najwyższej możliwej do wymierzenia kary łącznej w wyroku łącznym (art. 86 § 1 k.k.) ustalone są nadto przy uwzględnieniu kar jednostkowych, wymierzonych za przestępstwa, a nie wcześniej ukształtowanych kar łącznych.

Zważyć należy, że sąd ad meriti przy kształtowaniu wymiaru kary łącznej za czyny opisane w wyrokach wymienionych w pkt 2 i 4 części wstępnej skarżonego orzeczenia (tj. VK 732/04 i VIK579/07) dysponował możliwością ukształtowania tej kary w wysokości od 1 roku i 6 miesięcy do 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności. W tym kontekście kary łącznej 1 roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności nie sposób uznać za ukształtowaną niewłaściwie, bez uwzględnienia ww. reguł. Należycie uwzględnia ona więzi o charakterze przedmiotowym i podmiotowym zachodzące pomiędzy prawomocnie osądzonymi czynami, kwalifikacje prawne, odstęp czasowy między ich popełnieniem. Podobnie, z tych samych względów na aprobatę zasługuje kara łączna wymierzona w rezultacie połączenia kar jednostkowych wynikających z wyroków opisanych w pkt 3 i 6 części wstępnej orzeczenia (VI K 228/05 i V K 601/08 [IV K 445/09]). W tym przypadku kara łączna jest wyraźnie zbliżona do minimalnej, którą można byłoby kształtować

przy zastosowaniu całkowitej absorpcji, a wyraźnie odbiega od kary możliwej do wymierzenia przy zastosowaniu pełnej kumulacji (orzeczono 1 rok i 4 miesiące przy minimalnej -1 rok i maksymalnej – 2 lata i 5 miesięcy).

Wreszcie również co do kary łącznej wymierzonej w konsekwencji połączenia kar jednostkowych pozbawienia wolności opisanych w wyrokach wymienionych w pkt 5,7,8,9,10, i 11 części wstępnej skarżonego rozstrzygnięcia (VIK 1004/07, IVK 183/09, III K493/10, III K 778/10, IV K 12/11, i II K738/11) została ona ukształtowana prawidłowo. Po pierwsze należy zaznaczyć, że zupełnie nieuzasadnione jest żądanie autora apelacji orzeczenia kary łącznej w tym przypadku w wysokości 2 lat, skoro najwyższa z kar jednostkowych orzeczona była w wysokości 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności (vide k. 23 akt). Żądanie więc jest sprzeczne z art. 86 § 1 k.k. W danym przypadku sąd merytoryczny mógł kształtować karę łączną w granicach od 2 lat i 6 miesięcy do 12 lat i 5 miesięcy pozbawienia wolności. Przestępstwa były popełniane w okresie ponad dwóch lat, miały zasadniczo dość podobny charakter, nieidentyczną zawsze kwalifikację prawną. Powyższe okoliczności uzasadniały w pełni ukształtowanie kary łącznej w wysokości 7 lat. Tu również trafnie zastosowano zasadę częściowego pochłaniania się kar, przy czym kara jest zauważalnie bliższa dolnej niż górnej granicy.

W kontekście wskazywanego w motywach apelacji twierdzenia jakoby sąd I instancji niezasadnie uwzględnił na niekorzyść skazanego okoliczności brane już wcześniej pod uwagę przy wymierzaniu kar jednostkowych (tu m.in. pobudki) wskazać należy, że niezależnie od tego, kary łączne ukształtowane przez ten sąd jawią się jako prawidłowe, a pozostała argumentacja zaprezentowana w motywach skarżonego orzeczenia, jakkolwiek zwięzła, jest wystarczająca do oceny, że zasługuje ono na akceptację.

Twierdzenie autora apelacji, że sąd naruszył art. 53 k.k. przez wymierzenie kar przekraczających stopień winy i nieuwzględnienie stopnia społecznej szkodliwości czynów oraz celów zapobiegawczych i wychowawczych wobec skazanego i w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa nie zostało poparte argumentacją. W kontrolowanym wyroku sąd odwoławczy nie dopatrył się tych uchybień. W szczególności względy na oddziaływanie społeczne kary sprzeciwiają się jednoznacznie ukształtowaniu kar łącznych w postulowanej apelacją wysokości.

Wobec tego, że nie dostrzeżono w skarżonym wyroku łącznym podstaw do jego zmiany w opisanym w apelacji kierunku, nadto innych usterek przemawiających za zmianą tego orzeczenia bądź (zgodnie z wnioskiem alternatywnym) jego uchyleniem i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania, wyrok należało utrzymać w mocy. Rozstrzygnięcie oparto o treść art. 437 § 1 k.p.k.

Zdecydowano o zwolnieniu skazanego od ponoszenia wydatków za postępowanie odwoławcze, uwzględniając fakt, iż jest on pozbawiony wolności oraz mając na względzie jego sytuację materialną.